

หัวข้อโครงการวิจัย : กรณีการศึกษาโครงสร้างของเครื่องทอผ้าพื้นเมือง หมู่บ้านดินตอก และ หมู่บ้านหัวน้ำ จังหวัดน่าน

ผู้ดำเนินการวิจัย : นาย อนุรักษ์ จันทระ รหัสนี้ 42371492
นาย อุดมชัย เชื้อศรีสกุล รหัสนี้ 42370627
นาย ภาณุพงศ์ ผูกพันธุ์ รหัสนี้ 42370502

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย : อาจารย์ เสาวลักษณ์ ทองกลั่น

สาขาวิชา : วิศวกรรมอุตสาหกรรม

ภาควิชา : วิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปีการศึกษา : 2545

.....

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างของเครื่องทอผ้าพื้นเมือง เฉพาะกรณี กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองไทลื้อ หมู่บ้านดินตอก และหมู่บ้านหัวน้ำ ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน จุดมุ่งหมายหลักของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการเสนอแนวคิดในการออกแบบ โครงสร้าง และพัฒนาเครื่องทอผ้าพื้นเมืองให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา เพื่อปรับปรุงให้เครื่องทอผ้ามีศักยภาพที่ดี และในบางชิ้นส่วนสามารถถอดประกอบได้ โดยที่ผลิตภัณฑ์ไม่เกิดความเสียหายและยังคงรักษาวรรณธรรมดั้งเดิมในการทอผ้าไว้ในท้องถิ่น โดยในส่วนที่ได้เสนอแนวคิด และเห็นว่าควรมีการปรับปรุงเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น ได้แก่ ในส่วนของ 1) ไม้ม้วนหูก ได้มีการพัฒนาปรับปรุงขึ้นเพื่อให้เข้ากันมีลักษณะที่ชัดเจน และไม่พันติดกัน ซึ่งจะมีผลช่วยให้ผ้าที่ทอมีเนื้อผ้าที่แน่นขึ้น 2) ไม้ม้วนผ้า พัฒนาปรับปรุงขึ้นเพื่อให้มีความสะดวกสบายขึ้น ในการเก็บม้วนผ้าในขณะที่กำลังทอผ้าอยู่ โดยในส่วนที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบนี้ ไม่ต้องทำการยกขึ้นก็สามารถที่จะทำการเก็บผ้าได้ และ 3) ไม้ค้ำเขา เนื่องจากในส่วนของไม้ค้ำเขา เดิมเวลาที่ทอผ้าไม้ค้ำเขาจะโยก ซึ่งจะมีส่วนทำให้ลักษณะของลายผ้าเกิดความแน่นไม่สม่ำเสมอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวคิดที่จะทำให้ไม้ค้ำเขานี้ไม่เกิดการโยก หรือขยับได้ ส่วนผลการทดลองนำไปปฏิบัติจริงผู้วิจัยได้ทำในส่วนของไม้ม้วนผ้า ซึ่งผลของการทดลองที่ออกมาก็เป็นที่น่าพอใจของกลุ่มหัตถกรรมไทลื้อ เพราะสามารถช่วยลดเวลาในการเก็บม้วนผ้าจากแบบเดิมได้ให้เห็นอย่างชัดเจน โดยไม้ม้วนผ้าแบบเดิมสามารถม้วนผ้าเสร็จในเวลา 6 วินาที แต่ในส่วนของไม้ม้วนผ้าที่ทำการปรับปรุง ใช้เวลาในการม้วนเก็บผ้าเพียง 3 วินาที โดยเทียบจากการม้วนผ้าที่ทอยาว ทุกๆ 4 นิ้ว

Project title : A Study Structure of Native Weaving Loom Group of Teentok Village and Huanam Village, Nan Province

Name : Mr.Natapan Chan-am
Mr.Udomchai Chuasrisakul
Mr.Panupong Paugpam

Project advisor : Miss saowalak Tongklin

Major : Industrial Engineering

Department : Industrial Engineering

Academic Year : 2002

.....

ABTRACT

The purpose of this research was to study the structure of native weaving loom on specific group of the Thai Lue native weaving group , Teen Tok village and the Hua Nam native weaving group , Tambol Silaleang , Amphur Poue , Nan province. The main objectives of this study to present the ideas for designing to the structure and developing to the native weaving loom for increase the working efficiency. So , the researchers was to study thistitle for improve the weaving loom had the flexibility and can be take off the components by the products not damage occurrences.

The proposed idea were included 1) Mai Muan Huk were developed for the thread to be the thread to be straight and non confuse , 2) Mai Muan Pha were developed for convenient on roll the cloths during weaving process which were designed as non lift up , and 3) Mai khang Kao , due to this part in original type while shifting as aresults in the density of the cloths strips not smooth , so the researchers had the idea in order to design this part as not shift or budge. Result, real observe of Mai Muan Pha is satisfied because a good convenient on roll the cloths during weaving process.By,old Mai Muan Pha can finished weaving process 6 seconds but a new Mai Muan Pha were developd weaving process 3 seconds.Compared weaving area 4 inch.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจาก ได้รับความกรุณาของผู้มีพระคุณให้การสนับสนุนส่งเสริมข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะต่างๆ ทางคณะผู้จัดทำโครงการจึงขอโอกาสนี้ ขอแสดงความขอบคุณบุคคลผู้มีพระคุณ ดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ เสาวลักษณ์ ทองกลั่น ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการนี้ ได้ให้ความรู้ และแนวทาง อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้จัดทำในการทำปฏิญานิพนธ์ ทั้งยังเอาใจใส่ ดูแล ตรวจสอบ การดำเนินงานของโครงการเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมทุกท่านที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการจัดทำโครงการนี้

ขอขอบคุณ กลุ่มหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมือง หมู่บ้านดินตก และหมู่บ้านหัวน้ำ จังหวัดน่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้จัดทำได้มีโอกาสมาทำโครงการนี้ และได้ให้ข้อมูลในเรื่องของลักษณะ โครงสร้างของเครื่องทอผ้า และขั้นตอนต่างๆ ในการทอผ้า ทำให้ผู้จัดทำมีข้อมูล และสะดวกในการทำโครงการนี้

ขอขอบคุณ บิดา มารดา ที่ให้การอุปการะทั้งด้านการเงิน และทางจิตใจ ที่สนับสนุนส่งเสริมในเรื่องของการศึกษา และขอขอบคุณบุคคลที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ที่ได้ให้กำลังใจ และแรงใจในการดำเนินงานครั้งนี้ตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่าที่พึงมีของปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทีกุณแด่ผู้ปฏิบัติ บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

นายณัฐพันธ์	จันทร์อำ
นายอุดมชัย	เชื้อศรีสกุล
นายภาณุพงศ์	ผูกพันธ์